

הפירוז ומניעת ההתחמשות חשובים מייצוב

הפסקת אש

18.12.2025 | שבת בן מאיר written by

הישגי ישראל במלחמה הממושכת הביאו לשינוי במאזן הכוחות במזרח התיכון, אך לא בגישת אויביה כלפיה. בעת הנוכחית אין בהישגים אלה כדי לקבע את השינוי לאורך זמן. לכן ישראל לא יכולה להתפשר על דרישתה לפירוק אמיתי של חמאס וחיזבאללה מנשקם או על פירוז הרצועה ודרום לבנון מיכולות צבאיות. מתוך כך ברור שישראל חייבת גם למנוע את מאמצי ההתחמשות בזירות האלה, לרבות פגיעה במפקדים שעוסקים בכך ² וזאת גם במחיר התלקחות מחודשת. הנשיא דונלד טראמפ ואנשיו מבינים היטב את ההיגיון בפעולותיה של ישראל להשגת יעדיה. בביקורו בפלורידה בעוד עשרה ימים יצטרך ראש הממשלה בנימין נתניהו להבטיח כי רצונו של הנשיא טראמפ לייצב את הפסקת האש לא יבוא על חשבון היעדים האלה. למרות הישגיה הדרמטיים של ישראל, המאפיין העיקרי במציאות האזורית הוא חוסר היציבות. המעורבות העמוקה וההשגחה הצמודה מצד שליחי טראמפ בכל הזירות הן עדות להבנה שקיימת בווינגטון ביחס לכך.

מאפיין נוסף שמגביר את חוסר היציבות הוא העמימות. ההסדרים שגובשו בכל אחת מהזירות לא "סגרו את הפינות". העמימות אפשרה אומנם להגיע להבנות במהירות, אך גם הותירה מרחב לפרשנויות סותרות ולחיכוכים רבים. במצב כזה המציאות תעוצב בעיקר על פי מה שיקרה בשטח.

בחמאס ובחיזבאללה מבינים זאת היטב. הם לא נותנים לדיבורים להפריע למאמצייהם להתאושש, להתבסס ולהתחמש עם כל מה שיש להם ובכל דרך אפשרית. בכירי שני הארגונים מעבירים מסרים זהירים בסוגיית ההתפרקות מנשק כדי לא להתריס, אך עמדתם ברורה: הם לא יתפרקו מנשקם.

"תנועת חמאס דבקה ב'התנגדות' כדרך אסטרטגית, אך מנסה להתאים את פעולותיה לנסיבות הפוליטיות וההומניטריות הנוכחיות ברצועת עזה", כך סיכם אתר האינטרנט של חמאס, "אלרסאלה", את עמדת התנועה לנוכח אתגריה במלאת 38 שנים להיווסדה, כפרפרזה לדברים דומים של ח'ליל אלחיה, ראש הלשכה המדינית בעזה.

לעומת זאת, מה שמעניין את הממשל האמריקני בעת הזו יותר מכול הוא ייצובה של הפסקת האש בשתי הזירות. הממשל ממשיך לתת הזדמנות למגעים המדיניים ומסתמך על ההבטחות של המדינות המתווכות. עדיין לא ברור מה תהיה בדיוק "מועצת השלום" שתנהל את עזה, כשם שלא כל כך ברור מה בדיוק תפקידה של המפקדה שהוקמה בקריית-גת.

אין צורך להתנגד לסמלים ולכותרות, אך חשוב שנבהיר לעצמנו את הציפיות ושלא נשליך את יהבנו ואת ביטחוננו עליהם. בד בבד עם עליות לרגל לקריית-גת, טוב תעשה ישראל אם תוודא שהיעילות הרבה שמפגינה המפקדה שהוקמה שם לא מנותבת לכיוונים שאינם בהכרח באינטרס הישראלי. מכל מקום, צריך להזכיר למי ששכח ² המטרה העיקרית שלנו בשתי הזירות אינה

הפסקת האש, אלא פירוז ופירוק מנשק.

אויבינו כבר מתבוננים על היום שאחרי טראמפ, ויעדם הוא לקנות זמן ולמסמס את הדרישות הישראליות בעניין הפירוז עד לחילופי הממשל שם או אצלנו, ואולי לשינוי בנסיבות האזוריות שיעתיק את הקשב לעניינים אחרים. את המזימה הזאת עלינו לסכל, אפילו אם משמעות הדבר היא שנחזור להילחם במחבלי חיזבאללה ותמאס.

בזירת לבנון עלינו להיות ערוכים ליזום סבב לחימה עצים. באשר לזירת עזה, לצד ההתעקשות על השבת אחרון החטופים החללים יהיה עלינו להמשיך את המאמצים בארבעה כיוונים. הראשון הוא התבססות במרחב ההגנה החדש, תוך כדי הקפדה על משטר אש שמונע כל ניסיון לשחוק אותנו או לפעול נגדנו דרכו. השני הוא מניעת ההתחמשות של חמאס [2] הן מהברחות נשק לרצועה, הן מייצור עצמי באמצעות פצצות נפל ישראליות או מאמצעים דו־שימושיים שחמאס משיג ממשאיות האספקה.

הכיוון השלישי הוא המשך חיסולם של מפקדים ופעילי טרור. לא יעלה על הדעת שהם ייהנו מתחושת חסינות בגלל הפסקת האש, בשעה שהם ממשיכים לפעול להתבססות ארגון הטרור ולשיקום יכולותיו הצבאיות. לבסוף, טוב יעשה הדרג המדיני אם יבהיר בפשטות כי משמעות הדרישה לפרז את השטח היא שרצועת עזה תישאר נקייה מכל יכולת צבאית [2] נשק קל או כבד, התקפי או "הגנתי", תחמושת, אמצעי ייצור, מנהרות, כלי שיט ואוויר, אמצעי קשר, שליטה ומודיעין. אין להותיר אותם לא בידי חמאס ולא בידי שום גורם פלסטיני אחר בשטח הזה. המשימה שעומדת בפני נתניהו בעניין עזה לקראת פגישתו עם הנשיא טראמפ אינה פשוטה, אך גם לא מסובכת מדי. דרישותיה של ישראל אינן מיועדות לתכלית שונה מזו שהנשיא טראמפ עצמו חותר אליה. הן רק משקפות ראייה מפוכחת באשר לתוצאות שהמאמץ המדיני הבינלאומי יכול לספק, כמו גם מחויבות ישראלית לעשות כעת את מה שמאמצים אלה לא יוכלו להשיג גם בעתיד.

זו העת לחשק את עצמנו

נציב שירות בתי הסוהר, רב־גונדר קובי יעקובי, הזהיר השבוע בוועדת הכנסת לביטחון לאומי כי "המחבלים שכלואים אצלנו עם יכולות מבצעיות. התקווה שהייתה להם להשתחרר הפכה לייאוש, וזה אצלנו בבית". יעקובי אומנם הצביע על הסכנה הגוברת בתוך בתי הסוהר בגלל מספרם הגדול של המחבלים הכלואים (9,230), הניסיון המבצעי הרב והייאוש שעלול לדחוף אותם לעשות מעשה, אלא שסוגיית המחבלים הכלואים בישראל מגבירה את האיומים גם מחוץ לבתי הסוהר, ובעיקר את הסכנה לניסיונות חטיפה ולפיגועי מיקוח.

לאחר שאחרוני החטופים החיים שהוחזקו בידי ארגוני הטרור בעזה הושבו הביתה, ובטרם ניקלע חלילה למצב ששוב יגביל אותנו מלעסוק בכך, חשוב לקיים כעת את הדיון הציבורי בשאלה כיצד למנוע או לפחות להפחית את המוטיבציה לפיגועי חטיפה.

בין אלפי המחבלים בבתי הסוהר בישראל כלואים גם עשרות רבי־מחבלים, מנהיגים וסמלים של ארגוני הטרור. עם הדמויות המוכרות לציבור הישראלי נמנים מרואן ברגותי, מראשי פת"ח ביהודה ושומרון ומנהיג התנזים בימי "אינתיפאדת אל־אקצה"; איבראהים חאמד, ראש הזרוע

הצבאית של חמאס ביהודה ושומרון; חסן סלאמה, שותפו של מוחמד דף בהנהגת הזרוע הצבאית של חמאס; עבאס א-סייד, מחולל פיגוע ההתאבדות במלון פארק; עבדאללה ברגותי, מומחה להכנת מטעני נפץ ששימשו לפיגועי התאבדות; ועוד שורה ארוכה של רבי-מרצחים. אליהם אמורים להצטרף עוד מאות מחבלים שכרגע מצויים במעמד של עצורים שטרם נגזר דינם, כולל אנשי נוח'בה שהשתתפו בטבח 7 באוקטובר ומשפטיהם טרם החלו.

אפשר להניח שמחויבותם של בכירי ארגוני הטרור לחלץ את חבריהם שנותרו מאחור נמצאת בשיאה. לחלקם יש גם ידע, ניסיון וקשרים שיוכלו לרתום למטרה זו. כך הם פני הדברים גם ביחס למחויבות של מפקדי חמאס ברצועה לשחרור אנשיהם, בדגש על מחבלי הנוח'בה. כאשר אלה הם הנתונים, ולאחר שפיגועי החטיפה הוכחו פעם אחר פעם כאמצעי היעיל ביותר לשחרור מחבלים, לא מוגזם להעריך שפיגוע החטיפה הבא הוא רק עניין של זמן.

יתרה מזאת, שחרור המחבלים בהסכם להפסקת המלחמה הרחיב את השימוש בחטיפה מאמצעי שמביא לשחרור מחבלים והפך אותו גם למנוף לכפיית הסדרים. לא נדרשת חשיבה יצירתית במיוחד כדי להבין לאילו כיוונים ארגוני הטרור עוד עלולים לקחת את האמצעי הזה.

לאחר שנתיים שעיקר הקשב והעיסוק מצד שב"כ וגופי הביטחון הופנה ללחימה בעזה, אין זו דרישה בנאלית להגביר את המאמצים במישור המודיעיני והמבצעי, שרלוונטיים לפעילות החשאית המאפיינת פיגועי חטיפה. אין אנו נדרשים רק לדריכות ותגובה מהירה לכל סימן וחשד, אלא גם לפעילות חשאית יזומה ומתמשכת, וכן להידוק הפיקוח והטיפול בקווי התפר שבין עזה ליו"ש וירושלים, וגם מאזורים אלה לבתי הכלא בישראל.

ועדיין, ייתכן שלא די בכל אלה. לפיכך, הגיע הזמן להתחיל את משפטם של משתתפי הטבח ב-7 באוקטובר. אם נכון הפרסום אתמול, שנתניהו אישר לקדם בוועדת החוקה את ההצעה להקים בית משפט צבאי בעל סמכויות חסרות תקדים להעמדתם לדין של הנוח'בות, הרי שיש בכך מחשבה וצעד בכיוון הנכון. בבתי המשפט האלה יש להאשימם בעבירה שמשקפת במדויק את מה שביקשו לעשות: רצח עם.

בזירה הבינלאומית צפוי המשפט, שעתיד כנראה להיות משודר באתר שייפתח לכל העולם, להשפיע במידה רבה על צריבתו של טבח 7 באוקטובר בתולדות העמים. יש לכך חשיבות עצומה, במיוחד לנוכח מאמצי ההכחשה והתעמולה האנטישמית נגד ישראל. מצד שני, לא צריך דמיון רב כדי להבין איך תתקבל בעולם העמדתם לדין של מאות מחבלים בעבירה שהעונש עליה הוא מיתה. הדרג המדיני יידרש להכריע בדילמה. אפשר להעריך שעל שולחנו תונח גם דרך ביניים: גזר דין מוות במקרים ספורים, לצורך מיצוי התועלת ההסברתית והחינוכית, והסתפקות במאסרי עולם בכל יתר המקרים.

גם בכך אין די. כדי להחליש את המניע לפיגועי חטיפה, ההנהגה בישראל חייבת לחשק את עצמה מפני האפשרות לשחרר מחבלים בעסקאות עתידיות. אפשר יהיה לעשות זאת כפרק בהחלטה על הקמתו של בית המשפט המיוחד, תוך כדי הענקת סמכות מיוחדת לשלול את האפשרות לחנינה מכל סוג למי שיורשע בהשתתפות במעשי הטבח. לפי הפרסום אתמול, כנראה הכוונה היא אכן לשלול את האפשרות לשחרר בעסקאות את המורשעים בעבירות שהתבצעו ב-7 באוקטובר. זהו צעד נכון.

חישוק חשוב נוסף הוא החלטה על אימוץ כל המלצותיה של ועדת שמגר בעניין העקרונות לניהול

משא ומתן לפדיון שבויים, חטופים ונעדרים. במשך השנים הוגשו כמה הצעות חוק המבוססות על העקרונות שהציגה ועדת שמגר, אולם הדין בהן לא נמשך. נכון אומנם שהפה שאסר הוא גם הפה שיוכל להתיר בעתיד, ואת זאת גם ארגוני הטרור מבינים היטב. אך ככל שיפחתו ההזדמנויות וירבו החסמים בדרך לכך, אפשרות זו תהיה קשה יותר ליישום.

לא פחות חשוב מכך הוא תיאום הציפיות בתוך החברה הישראלית. האם ישראל תעמוד בהתחייבותה לעצמה אם חלילה ניקלע שוב לסחיטה? קשה לדעת. הערבות ההדדית והסולידריות הטבועות בנו כאומת משפחה הטו את הכף בכל מבחן כזה. לצד הגאווה על היותנו מי שאנו, חובתנו להפחית את הסיכונים ואת המחירים. זו העת לכך.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 19 לדצמבר 2025.